

ГОЛОВНЕ

ХРОНІКИ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

№113, 29 вересня–3 жовтня 2022

ЗВІЛЬНЕННЯ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ ТРИВАЄ

1 жовтня українські військовослужбовці [звільнили](#) місто Лиман Донецької області, яке є ключовим для подальшої деокупації Донбасу. Перед цим Збройні сили України зайняли 5 населених пунктів поблизу нього. Поруч із містом українські військові оточили понад 5 тисяч окупантів, частина була взята в полон, а інші змогли вийти з оточення, [повідомив](#) представник східного угруповання військ ЗСУ Сергій Череватий. Пізніше ЗСУ звільнили село [Торське](#), розташоване між звільненим напередодні Лиманом Донецької області та окупованим містом Кременна Луганської області.

Також було звільнено [низку](#) населених пунктів на півночі Херсонської області. Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг [заявив](#), що успіх у деокупації Лимана свідчить, що ЗСУ мають змогу звільнити територію України. На думку міністра оборони США Ллойда Остіна, Україна досягає прогресу на полі бою, а дії ЗСУ змінили динаміку бойових дій.

Аналітики Інституту вивчення війни (ISW) [зазначають](#), що елітні військові частини, що використовуються Росією на фронті, не спроможні стримати контрнаступу ЗСУ. А Reuters [називає](#) ці успіхи ЗСУ "найбільшим проривом на півдні з початку війни".

США ГОТОВІ НАДАВАТИ УКРАЇНІ 1,5 МІЛЬЯРДА ДОЛАРІВ ЩОМІСЯЦЯ

Глави дев'яти держав Центральної та Східної Європи — Литви, Латвії, Естонії, Польщі, Чехії, Румунії, Словаччини, Північної Македонії та Чорногорії — [закликали](#) всіх членів НАТО "суттєво збільшити" військову допомогу Україні.

Видання Bloomberg із посиланням на джерела [повідомило](#), що США готові виділяти 1,5 мільярда доларів щомісяця для підтримки України під час війни. Також Конгрес

США 30 вересня остаточно [схвалив](#) законопроект про тимчасові витрати, який передбачає 12,3 мільярда доларів на допомогу Україні.

Німеччина, Данія та Норвегія [закуплять](#) для України 16 словацьких самохідних гаубиць Zuzana-2, а [Франція](#) готує для передачі Україні ще певну кількість самохідних артилерійських установок Caesar. [Німеччина](#) вирішила надати Україні чотири системи протиповітряної оборони IRIS-T SLM, хоча була запланована лише одна.

Світовий банк [оголосив](#) про виділення Україні додаткових 530 мільйонів доларів для забезпечення потреб, спричинених російсько-українською війною.

РОСІЯ АНЕКСУЄ ОКУПОВАНІ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ, СВІТ НЕ ВИЗНАЄ ЦЬОГО

30 вересня президент Росії Володимир Путін підписав договори про "приєднання до Росії" українських територій і виголосив [промову](#), яка повністю складалася з пропагандистських [штампів](#), та закликав Україну повернутися до перемовин.

Договори про "прийняття до складу Росії" тимчасово захоплених територій України були [схвалені](#) Конституційним судом, а [Державна дума](#) Росії та [Рада Федерації](#) одноголосно проголосували за анексію так званих "Л/ДНР" та окупованих Херсонської та Запорізької областей.

Дії Росії викликали гостру міжнародну [критику](#). Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг [підкреслив](#), що це найбільша спроба силової анексії європейської території з часів Другої світової війни, а союзники НАТО не визнаватимуть жодного клаптика цієї землі Росією. Він назвав те, що відбувається, демонстрацією слабкості з боку Росії, підтвердженням того, що війна не йде за планом. Європейська рада [заявила](#), що ніколи не визнає незаконну анексію, а рішення про її проведення є юридично нікчемним і не має легальних наслідків. Держсекретар США Ентоні Блінкен [додав](#), що Україна має повне право боронити себе та повертати територію, яку захопила Росія. У Раді Безпеки ООН делегація Росії наклала [вето](#) на резолюцію із засудженням псевдореферендумів в Україні та закликом не визнавати змін українських кордонів. Єдиною країною світу, яка погодилася з результатами "референдумів", стала Північна Корея.

Президент України Володимир Зеленський [наголосив](#), що Україна й надалі працюватиме над повною деокупацією території, а також готова до діалогу з Росією, але лише після появи там іншого президента. 4 жовтня було введено в дію [рішення](#) Ради нацбезпеки та оборони України щодо неможливості проведення переговорів із чинним главою РФ Володимиром Путіним. МЗС України [наголосило](#), що дії Росії юридично нікчемні та не змінюють правового статусу тимчасово окупованих районів як суверенних територій України або міжнародно визнаних кордонів країни.

НОВІ САНКЦІЇ НА ТЛІ АНЕКСІЇ

[США](#) та [Велика Британія](#) розширили санкції проти Росії на тлі анексії територій України. Під нові американські санкції підпадають 14 організацій, пов'язаних із російським військово-промисловим комплексом, близькі родичі російських

чиновників та 278 членів російського парламенту. На додаток до попередніх санкцій, Британія [заборонить](#) Росії користуватися послугами своїх інженерних, архітектурних, аудиторських, юридичних та рекламних компаній.

[Австралія](#) запровадила фінансові санкції та заборонила в'їзд до країни 28 посадовцям, яких Росія призначила на тимчасово окупованих територіях України, а [Канада](#), на додачу до персональних, розширила санкції щодо заборони певних торгових операцій, зокрема експорту та інвестицій. Уряд Фінляндії значно [обмежив](#) право громадян Росії на в'їзд до країни в якості туристів.

Нові санкції щодо родичів російських чиновників, олігархів, пропагандистів, вищого керівного складу збройних сил Росії запровадила й [Україна](#) - за даними джерел видання "Економічна правда", до списків було додано 1300 осіб.

Унаслідок санкцій найбагатші росіяни [втратили](#) майже 100 мільярдів доларів із початку року, понад третину з цієї суми — за останній місяць.

РОСІЙСЬКІ ЗБРОЙНІ СИЛИ РОЗСТРІЛЯЛИ ДВІ ГУМАНІТАРНІ КОЛОНИ

30 вересня російські збройні сили обстріляли гуманітарну колону на виїзді із Запоріжжя — люди стояли в [черзі](#) для виїзду на тимчасово окуповану територію, щоб забрати родичів чи відвезти [допомогу](#). Щонайменше 31 людина [загинула](#) та 88 було поранено.

У так званій сірій зоні між окупованим Сватовом Луганської області та звільненим Куп'янськом у Харківській області було [знайдено](#) колону цивільних автомобілів, яку російські збройні сили розстріляли наприкінці вересня. [Загинуло](#) щонайменше 24 людини, у тому числі 13 дітей.

"Громадське" [розповідає](#) про викрадення, вбивства та тортури мирних жителів в окупованій Херсонській області.

УКРАЇНА ПОДАЄ ЗАЯВКУ НА ВСТУП ДО НАТО

30 вересня президент України Володимир Зеленський [заявив](#), що країна подає заявку на вступ до НАТО в пришвидшеному порядку. Він також закликав міжнародних партнерів відреагувати на українські пропозиції щодо гарантій безпеки, які можуть діяти, доки триватиме процес приєднання України до НАТО.

Генсек НАТО Єнс Столтенберг [не дав](#) прямої відповіді, чи готовий Альянс прийняти Україну, але наголосив, що підтримка з боку Альянсу триватиме. [Канада](#), [Литва](#), [Латвія](#) та [Естонія](#) підтримали можливість якнайшвидшого вступу України. Для США заявка виявилася [несподіваною](#), думки чиновників із цього приводу різняться. Радник президента США з національної безпеки Джейк Салліван [вважає](#), що процес вступу "потрібно розпочати в інший час", а зараз найкращим способом підтримати Україну є надання практичної допомоги. Перше обговорення має [відбутися](#) на рівні послів НАТО.

З РОСІЙСЬКОГО ПОЛОНУ ЗВІЛЬНЕНА ВЧИТЕЛЬКА МАТЕМАТИКИ

29 вересня Україні вдалося [звільнити](#) з російського полону ще шістьох людей, четверо з них — військовослужбовці. Зокрема, одна зі звільнених мирних мешканок — Вікторія Андруша, вчителька математики, яку окупанти захопили на Чернігівщині наприкінці березня. Ще троє українських військовослужбовців, які були поранені та майже 7 місяців переховувалися на окупованих територіях, змогли [повернутися](#) на підконтрольну Україні територію. Загалом у вересні Україні вдалося [звільнити](#) з полону 235 людей.

Про умови полону, зокрема застосування тортур, [розповів](#) звільнений під час попереднього обміну захисник "Азовсталі" Михайло Діанов.

РОСІЯ ОРГАНІЗУВАЛА КОНТРАБАНДНУ СХЕМУ ВИВЕЗЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗБІЖЖЯ, ЙМОВІРНО ЗА УЧАСТЮ ТУРЕЧЧИНИ

У процесі розслідування, яке було проведено Associated Press, вдалося з'ясувати деталі російської контрабандної схеми вивезення збіжжя з тимчасово окупованих територій України. З початку повномасштабного вторгнення на цьому вона заробила щонайменше 530 мільйонів доларів, які потім використала для фінансування війни. У контрабанді беруть участь бізнесмени та державні компанії Росії та Сирії, деякі з них уже під санкціями США та ЄС. Автори розслідування також стверджують, що поміж одержувачів краденого збіжжя могла бути влада Туреччини. Раніше ця країна стала посередницею для досягнення угоди з відновлення експорту морем зерна з України. З початку дії "зернової угоди" Україна [експортувала](#) 5,7 мільйона тонн агропродукції.

ЩОНАЙМЕНШЕ 300 ТИСЯЧ НЕЗГОДНИХ ІЗ МОБІЛІЗАЦІЄЮ МЕШКАНЦІВ РОСІЇ ЗАЛИШИЛИ КРАЇНУ

Росію й надалі залишають мешканці, які незгодні з проведенням мобілізації або потенційно підпадають під її проведення. За даними відкритих джерел, понад 300 тисяч людей виїхало з країни за цей час, пише видання "Верстка". За даними журналу [Forbes](#), який посилається на джерело в адміністрації президента РФ, ця кількість досягає щонайменше 600–700 тисяч осіб.

Міністр оборони Росії Сергій Шойгу [заявив](#), що в рамках мобілізації до війська вже було мобілізовано понад 200 тисяч людей.

Про росіян, які виступають проти війни, [розповідає](#) "Медуза".

СПРОСТУВАННЯ ФЕЙКІВ

НА ЗАХОДІ УКРАЇНИ НЕ ПЛАНУЄТЬСЯ РЕФЕРЕНДУМ ПРО ПРИЄДНАННЯ ДО ПОЛЬЩІ

На тлі ситуації із псевдореферендумами, які Росія організувала на тимчасово окупованих територіях України, проросійські ЗМІ повідомляють ([1](#), [2](#)), що інші області України нібито увійдуть до складу країн, що межують з Україною на західному напрямку. Проросійський ексдепутат Верховної Ради Ілля Ківа, який втік до Росії на початку повномасштабного вторгнення, [заявив](#), що президент України Володимир Зеленський підтвердив президентові Польщі Анджею Дуді, що Львівська, Тернопільська та Івано-Франківська області проведуть референдум про приєднання до Польщі. Ці твердження є фейками, які мають на меті переключити увагу з анексії окупованих Росією територій України та послабити підтримку з боку Польщі.

Російська пропаганда протягом довгого часу [просуває наратив](#), що територія України буде [розділена](#) між різними країнами, а Польща нібито планує взяти під контроль її західні регіони.

З погляду законодавства, організація подібних "референдумів" є неможливою: згідно з [Конституцією](#) України, питання про територіальні зміни вирішуються виключно всеукраїнським референдумом, а не одним регіоном. До того ж структура "бюлетеня" для Львівської області, який оприлюднили в ЗМІ, схожа на "бюлетень" для мешканців Донбасу, а польський проєкт спростування фейків FakeHunter [описав](#) ознаки його фальсифікації.

Політики та [ЗМІ](#) Польщі також спростовують такі фейки в заявах. Так, президент Польщі Анджей Дуда [наголосив](#), що засуджує організацію псевдореферендумів на окупованих територіях України, і не визнає їхніх результатів. А повноважний представник із безпеки інформаційного простору Польщі Станіслав Жаринь [заявив](#), що "російська пропаганда й надалі веде інформаційні атаки на Польщу, повторює брехню про нібито плани польської влади напасти на Україну та анексувати західну частину України". Також Польща стала однією з дев'яти країн, які [підписали](#) заклик до членів НАТО значно збільшити військову допомогу Україні. Польща є послідовною союзницею України в протидії російському вторгненню.

Більш детально про цей фейк розповідають проєкти [Stop Fake](#), [FactCheck](#) і [The Insider](#).